Eduskunnan Ympäristövaliokunnalle

Ministeriö kannattaa hallituksen esitystä ja pitää sitä perusteltuna ja hyvänä. Uudistuksen taustalla on vesilain säätämisen yhteydessä (HE 277/2009 vp) Eduskunnan hyväksymä (EV 355/2010 vp) lausuma. Lausumassa edellytettiin esityksen antamista asiasta eduskunnalle viimeistään 2017.

Esityksen tarkoituksena on saattaa vesilain omaksi lunastamista ja käyttöoikeuden perustamista koskevat säännökset sopusointuun perustuslain perusoikeuksien rajoittamista koskevien säännösten kanssa.

Esitys ei siten ole perinteinen aineellisen sääntelyn sisältömuutoksia sisältävä hallituksen esitys. Lähtökohtaisesti kyse on vesilain käyttöoikeussääntelyn oikeusperustan uudistamiseen tähtäävästä ehdotuksesta, joka on laadittu omaisuudensuojan näkökulmasta. Esitys mahdollistaisi ns. valtuuslain kumoamisen.

Esitykseen sisältyy myös aineellisen sääntelyn muutosehdotus. Tältä osin esitys myös toteuttaa hallituksen ohjelmaa, kun valtaväylän alitushankkeita siirrettäisiin lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn. Tämä keventäisi hankkeesta vastaavan hallinnollista taakkaa ja siitä aiheutuvia kustannuksia sekä keventäisi myös viranomaistyötä.

Joitakin aineellisia muutoksia kuitenkin aiheutuisi. Esityksen vaikutuksia on arvioitu (jaksossa 4) taloudellisten vaikutusten, vaikutuksia viranomaisten toimintaan kohdistuvien vaikutusten, ympäristövaikutusten ja yhteiskunnallisten vaikutusten osalta. Käyttöoikeussääntelyyn esitetyt muutokset vaikuttavat lähinnä sellaisiin keskivedenkorkeuden nostamishankkeisiin, jotka eivät täytä yleisen tarpeen vaatimusta vaan pohjaavat yksityiseksi katsottavaan virkistyskäyttöintressiin. Näiden hankkeiden toteuttamisedellytysten kiristyminen saattaa johtaa eräiden vesistön virkistyskäyttöedellytysten parantamiseen tähtäävien hankkeiden toteuttamatta jäämiseen. Kun sääntelyä kokonaisuudessaan on nyt tarkasteltu perustuslain omaisuudensuojan näkökulmasta, on esitys perusteltu myös tältä osin.

Esitys on näiden vaikutusten valossa toteutettuna perusteellinen ja kattava.